

פחד דוד

פרשת
שמיני
כ"ב ניסן
תשע"ה
761

י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

בן הצדיק המלוו"ן רבי **משה אהרן פינטו** זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוו"ן רבי **חיים פינטו** זיע"א

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

משכיל לדוד

הכנה לתורה בכח יגיעת התורה

אזי נמחלין לו כל עוונותיו של עד עתה, והוא הופך לאדם חדש. וזהו שבועות מלשון תשובה.

וכבר פסק הרמב"ם בהלכות תשובה (ב, ב) שלבשל תשובה, נמחלין לו כל עוונותיו, ובעיקר אותם עוונות של ביטול תורה, שעליהם מזהירים חז"ל ביותר. וכמובא בגמרא (חגיגה ה:), שלשה הקדוש ברוך הוא בוכה עליהן בכל יום, על שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק וכו'.

וכן מובא בגמרא (שבת לב:); בעוון ביטול תורה בנים מתים. וכן אמרו (שבת לג:), חרב וביזה רבה ודבר ובצורת בא, ובני אדם אוכלין ואינן שבעין וכו', וכן (תענית ז:); הגשמים נעצרו. ולכאורה תמוה, מפני מה כל כך הזהירו חז"ל על ביטול תורה, עד שלא רק האדם נענש אלא גם בניו מתים בגללו.

אלא די ש לומר ששבועות הוא גם מלשון שבועה. כלומר שבעת התקדש חג השבועות, אזי הקדוש ברוך הוא יורד לעולם ונותן את תורתו, וכל העם אומרים בשבועה "נעשה ונשמע" (שמות כד, ז). ובשבועה זו נכללים כל העולם כולו, כולל הגויים שמתחייבים באותה שעה לשמור על שבע מצוות בני נח, וכן שלא יפריעו לעם ישראל לקיים את המצוות.

לכן עוונם גדול אם הם מונעים אותנו מקיום המצוות, ועתיד ה' להיפרע מהם על כך. וכמו כן חלה השבועה על כל אחד ואחד מ ישראל, גם אם הוא ישן בחג השבועות.

משל, לאדם שנכנס לחדר מלא בשמים, שכשהוא יוצא הבושם דבק בו גם אם לא עשה שום מעשה, ולא התכוון כלל לקבל מהריח. כך גם בשבועות כאשר הקדושה יורדת לעולם, כולם נדבקים בה ובשבועה.

משום כן אמרו חז"ל (ברכות ה:); אם רואה אדם שסורין באין עליו יפשפש במעשיו, שנאמר (איכה ג, מ) "נחפשה דרכינו ונחקרה ונשובה עד ה'". פשפש ולא מצא, יתלה בבטול תורה, שנאמר (תהילים צד, יב) "אשרי הגבר אשר תיסרנו י-ה ומתורתך תלמדנו". משום שכשאינו עמל ויגיעה בתורה באות הצרות.

והנה אנשי כנסת הגדולה קבעו שצריך לקרוא את פרשת במדבר לפני חג השבועות. וכן אמרו; מנו ועצרו. כלומר קראו את פרשת במדבר שיש בה את מנין בני ישראל (במדבר א), ואחר כך עצרו, תחוגו את חג העצרת - חג השבועות.

ובהסבר הדברים נראה לומר, דהנה התורה ניתנה במדבר מפני שהוא מקום הפקר, ללמדנו שכל הרוצה ליטול יבוא ויטול. ובדרכינו אפשר להוסיף, מה מדבר אין לו סוף, ואין מי שילך אליו ללא הכנה, כך התורה אין לה סוף, ואי אפשר ללמוד אותה בלי יגיעה והכנה מראש.

ואפשר שמזה הטעם מתו תלמידי רבי עקיבא בין פסח לעצרת, זאת מפני שלא התייגעו על האחדות. כמו שאמרו חז"ל שהם לא נהגו כבוד זה בזה. שכן רק על ידי יגיעה אפשר להגיע לאחדות, להיות כאיש אחד בלב אחד.

ימי הספירה הם ימי הכנה ויגיעה לקבלת התורה. אך מבלי יגיעה והכנה רבתי, לא ניתן בשום אופן להגיע לתכלית; לקבלת התורה. ובודאי שאי אפשר להרגיש בקבלתה. שכן כידוע רק אדם שמייגע את עצמו ומתאמץ להגיע למטרה מסויימת, רק הוא יכול להגיע בסופו של דבר לאותה מטרה.

אך אם לאו, לעולם הוא לא יוכל להגיע לאותו מקום ולאותה מטרה. ואף אם במקרה יחלוף ליד אותו מקום או אותה מטרה, הרי שהוא כלל לא יחוש בזה, ולא יתן אל ליבו להתייחס לכך בתשומת לב הראויה, ולנצל את ההזדמנות הנדירה שנפלה בחלקו.

וכמו שאדם החפץ להגיע למקום פלוני, לא יוכל להגיע לשם אם לא עשה את ההכנות הראויות לנסיעה, ירכוש כרטיס נסיעה וכו'. כן הדבר גם בעבודת ה' יתברך, ללא הכנה לא יוכל האדם להשיג ולהגיע לשום מדרגות ונגיעה בעבודת ה' יתברך.

והנה עיקר ההכנה היא היגיעה. ומזאת הסיבה בני ישראל בהיותם במדבר, למרות היותם באמצע ההכנה והספירה לקבלת התורה, הגיע אליהם עמלק. זאת מכיוון שההכנה היתה ללא יגיעה. כמו שדרשו חכמינו ז"ל (בכורות ה:); על הפסוק (שמות יז, א) "ויחנו ברפידיים", שריפו עצמן מדברי תורה.

לפיכך מיד אחרי זה נאמר (שם, שם, ח) ויבא עמלק". שכן למרות היותם באמצע ההכנה לקבלת התורה, הרי שההכנה היתה ללא יגיעה. וכשאינו יגיעה, אזי מיד השטן הוא היצר הרע, שהוא עמלק, מתחיל להפריע.

וידוע המעשה עם אותו בדואי שגר כל ימיו באוהלים, וכשנצרך למים היה שואב אותם מבארות וכו'. יום אחד הוא נזדמן לעיר, והנה הוא רואה איך שאדם מסובב ברז, וקילוח של מים יוצא מתוכו. כולו התמלא התלהבות וביקש מהאדם שימכור לו בכל מחיר את אותו ברז, כדי שיוכל לקחתו אליו לאוהל ושגם שם יהיה לו מים ללא שום טורח. אמר לו האדם, וכי סבור אתה שהברז מייצר את המים, לא ולא. אלא כאשר הברז מחובר לצינור והצינור מוביל למקור מים, אז זורמים המים בברז. אך ללא מקור המים אין הברז שווה מאומה.

כך הדבר גם בענינו. כדי לקבל את התורה בשבועות, צריך לעסוק בתורה על ידי יגיעה, אז אפשר לזכות לשפע היורד ממרום בחג מתן תורה. וכן להיפך, אדם המתרחק מהתורה, מקור מים חיים, הרי שהוא דומה לברז ללא תשתית.

מכל זה רואים אנו, שעיקר ההכנה לקבלת התורה צריכה להיות על ידי יגיעה עצומה, אותה צריך האדם לעשות בעיקר בימי הספירה, אז צריך הוא להפוך ולעבור מישן לחדש, מטומאה לקדושה.

וכמו שאשה נדה מתייגעת להיטהר על ידי הקפדה על כל הדינים, כך צריך האדם להקפיד על כל מעשיו, אם הם על פי דין. ואם אכן הוא עושה את כל ההכנות כראוי,

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 18:29 | 18:44 | 18:36 | 18:46

מוצאי שבת 19:43 | 19:45 | 19:45 | 19:44

רבינו תם 20:22 | 20:20 | 20:22 | 20:22

הילולא דצדיקיא

כב - רבי יהודה ב"ר שמואל
רוזאניס בעל ה"המשנה למלך"

כג - רבי משה ב"ר יוסף
די טראני

כד - רבי חיים יצחק חייקין
ראש ישיבת אקסלבן

כה - רבי חיים הלברשטם
מצאנז מח"ס "דברי חיים"

כו - רבי אפרים נבון
מח"ס "מחנה אפרים"

כז - רבי יהודה כהנא
מח"ס "קונטרס הספיקות"

כח - רבי שבתי הורביץ בן
השל"ה מח"ס "ווי העמודים"

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במה מפטירין

הפטרות השבוע: "זיוסף עוד דוד". (שמואל ב. ו.)

הקשר לפרשה: בהפטרות מסופר על מיתת עוזא בגין קירבתו לארון, שהוא מענין מיתת נדב ואביו שמתו בקרבתם לפני ה'.

"דוד מכרכר בכל עוז לפני ה'" (שמואל ו. יד)

מסופר על הצדיק רבי נפתלי מרופשיץ זצ"ל שאמר פעם באזני מקורביו: מעולם לא נצחני אדם בדברים, כי אם בעל עגלה אחד: ומעשה שהיה כך היה: בשעת ההקפות בליל שמחת תורה, בעל עגלה אחד היה רוקד ומזמר בהתלהבות רבה ושמתו אינה יודעת גבול. בתום ההקפות ניגשתי אל האיש, שהכרתיו כעם הארץ גמור, ואמרתי לו בבדיחות הדעת: תגיד לי מה פשר השמחה שקפצה עליך הלילה הזה? כלום רב חלקך בלימוד התורה כל ימות השנה, שאתה משמח עצמך בשמחת תורה?

הביט בי העגלון בעינים תמהות וקרא בקול נמרץ: מה השאלה בכלל? אם אח שלי עושה 'שמחה' האם איני צריך לשמוח בשמחתו?

(תורת הפרשה)

"זיכר דוד מהעלות העולה והשלמים ויברך את העם בשם ה' צבאות" (שמואל ו. יח)

יש לדקדק, מדוע דוד המלך לא בירך את העם אלא רק אחר שהעלה עולות ושלמים לפני ה'?

יש לומר, שהנה נאמר בזוהר הקדוש [הו"ד ב'פלא יועץ] ערך "ברכות" שאדם שמברך את חברו, צריך לברך תחילה את הקדוש ברוך הוא. ועל כן הקדים דוד להעלות עולות ושלמים לפני השם שהם בבחינת ברכה והודאה להשם יתברך, ורק לאחר מכן בירך את העם.

(תורת הפרשה)

שבת הארץ

מדברי הפסוק "והיתה שבת הארץ לכם לאכלה", דרשו חז"ל: 'לאכלה ולא להפסד'. דהיינו שמותר לאכול פירות שביעית, אלא שאסור להביא אותם לידי קלקול והפסד. אכילת פירות שביעית: אין חובה לאכול פירות שביעית, ודעת רוב הפוסקים שגם אין מצוה לאכול פירות שביעית, אולם צריך לנהוג בהם בכל דיני קדושת שביעית.

פירות שביעית נאכלים כל מין בדרך הרגילה בלבד, כיון ששינוי מהדרך הרגילה נחשב להפסד הפרי. לכן, פירות שרגילים לאכול אותם כשהם חיים ולא מבושלים כמו אבוקדו למשל, אסור לבשל אותם, וכן להפך, פירות שרגילים לאכול מבושלים ולא חיים כמו תפוח אדמה, אסור לאכול אותם חיים. דבר שרגילים לאכול בין חי ובין מבושל, מותר לאכול בכל דרך שרוצים. ואם עבר ושינה, המאכל עדין בקדושתו כל עוד הוא ראוי לאכילה.

מותר לבשל יין של שביעית אם טעמו של היין משתבח, אולם אין לבשל את היין רק כדי להצילו מאיסור יין נסך.

במסילה נעלה

התלהבות של מצוה

ההתלהבות הזו מקיים המצוות ובעולם הבא היא תזכה על כך לשכר רב.

הגחלת היהודית

באחת השנים בהיותי בחג הפסח בארץ ישראל הבחנתי ביהודים שאינם שומרים תורה ומצוות המקפידים לאכול מצה בפסח.

כיון שראיתי את הקפדתם בעניין המצוות פניתי אליהם ושאלתי אותם:

"האם אתם מאמינים בכך שאבותיכם היו משועבדים לפרעה במצרים והקב"ה גאל אותם? הרי בזכות אותה גאולה הנכם חיים וקיימים כאן היום ולזכר גאולת מצרים אנו אוכלים את המצות."

היהודים שהיו במקום שתקו, ולבסוף קם אחד מהם וענה בשם כולם:

"כבוד הרב, אגיד לך את האמת, אנחנו לא מתייחסים להיסטוריה כלל. כל הסיבה שאנו אוכלים מצה בפסח היא בגלל שאנחנו רואים כל כך הרבה יהודים ברחבי העולם שאוכלים במשך השבוע הזה רק מצות, ועל כן אנו מבינים שהמצה היא זכר למשהו. שהרי היהודים ידועים כפיקחים, ולא ייתכן שהיו אוכלים מצות במשך שבוע ימים ללא סיבה."

כשמעתי את דבריו הבנתי שישנו דבר מה מעל הטבע, שפועל ומשפיע שמצות הפסח תונהג בכל שנה מחדש ולא תשתכח מעם ישראל, שהנה אפילו יהודים שאינם מאמינים בה' ובתורתו, ואף אינם מודעים לסיבת אכילת המצות - בכל אופן הם פועלים בכח על טבעי פנימי הנמצא בקרבם ושומר עליהם לבל ישכחו את יהדותם.

זוהי הבטחת הקב"ה לאברהם אבינו ע"ה, שזרעו אחריו ימשיך לשמור את התורה והמצוות ויאהב את ה' במסירות נפש כפי שאברהם אהב את בוראו. ושמירת התורה ואהבת ה' - הם אלו שישמרו על בני העם היהודי לבל יתבוללו בין הגויים ח"ו.

אמו של נשיא הישיבה בליאון שבצרפת, מר גבריאל אלבז שליט"א, הינה אישה צדקנית במיוחד אשר זכתה והגיעה לגיל זקנה ושיבה. למרות גילה המופלג, כאשר הייתה מנקה את ביתה לפסח - היתה עושה זאת בהידור ובהקפדה רבה, כאילו היתה צעירה לימים ובעלת כוח רב.

באחת הפעמים שבעל הבית ראה אותה מתאמצת להגעיל את השולחן שבביתה כמנהג המחמירים, והבחין בפניה בעייפות ובחולשה, הוא הציע לה לחדול מעט מעבודתה הקשה.

האישה הצדיקה סירבה, ובעל הבית שאל אותה בפליאה עצומה: "החמץ הזה אינו ראוי למאכל כלל, ומדוע אם כן את מתאמצת כל כך לבערו?"

אך היא השיבה לו: "פסח! פסח! פסח!"

תוך כדי הניקיונות, כאשר לפתע היא מצאה חתיכת לחם במקום נסתר - אורו פניה כאילו מצאה אוצר, הנה היא זוכה לבער את החמץ מביתה!

כשמעתי על ההתרגשות הזו של האישה מקיום המצוה, חשבתי לעצמי שעלינו ללמוד ממנה עד היכן מגעת החריצות בקיום המצוות וההתלהבות בזמן עשייתן.

למרות זקנותה ולמרות עייפותה, אישה גדולה זו לא הפסיקה להתאמץ בקיום מצות ביעור חמץ בהידור רב.

איסור החמץ בבית הוא 'בל יראה ובל ימצא', ולכן לאחר שהוציאה מביתה את החמץ שנראה לעין - הייתה יכולה להסתפק בביטול החמץ שאינו נראה לעין. אך מאחר ואיסור החמץ באכילה הוא אפילו ב'משהו' - אותה אישה החמירה על עצמה גם באיסור 'בל יראה' אפילו ב'משהו', למרות שהחמץ שאולי נשאר בביתה כבר לא היה ראוי למאכל כלל.

וכל זאת היא עשתה מתוך הרגשת התלהבות ושמחה.

וודאי הוא שבשמים מחבבים מאד את

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

הולך רכיל

המרגל בחבירו עובר באיסור 'לא תלך רכיל', ועוון גדול הוא הגורם להרוג נפשות מישראל. 'רכיל' הוא המספר לחבירו מה אמר עליו פלוני או מה עשה לו פלוני, אף אם אין בדברים אלו מצד עצמם גנאי אמיתי, ואף אם הלה לא היה מכחיש זאת, משום שהצדק עמו או שהיתה לו בדברים כוונה אחרת.

בדרך אבות

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א
על פרקי אבות

"יהי ביתך פתוח לרוחה ויהיו עניים בני ביתך". (אבות א. ה)

אפשר לומר, שיוסי בן יעזר ויוסי בן יוחנן אמרו אותו דבר. יוסי בן יעזר אמר, יהי ביתך בית ועד לחכמים, ועל ידי כך תקבל מהם דברי תורה ודברי חכמה, ומילא אחריו יוסי בן יוחנן ואמר, אל תעלה על דעתך שלא להכניס גם עניים לביתך, ולא תאמר שהעוסק במצוה פטור מן המצוה (סוכה כה, א), וכשיבואו וידפקו על פתחך, ויבקשו ממך כסף או אוכל, אל תשאיר אותם עומדים בחוץ, אלא תפתח להם את הדלת ותכניסם לביתך, ותתן להם את כל מה שהם מבקשים. ולא רק משום מצות צדקה בסבר פנים יפות, אלא גם מפני כבוד התורה, שהרי אמרו חכמינו ז"ל (נדרים פא, א) הזהירו בבני עניים שמהן תצא תורה. ואם כן, כשאתה מכניס לביתך את העניים, אתה מכניס גם תלמידי חכמים.

יתר על כן, תיזוהר, שיהיו עניים כבני ביתך, וכשם שלבני ביתך אתה נותן מנה יפה, אף לעניים תתן מנה יפה ובדרך כבוד.

ומדוע, לפי שאין מלויים לו לאדם כלום אלא מצוות ומעשים טובים וצדקה שעשה בחייו, כמו שנאמר (ישעיה נח, ח) והלך לפניך צדקך, כבוד ד' יאספך, ונאמר על יום המיתה (ישעיה יא, י) והיתה מנוחתו כבוד. למדנו מכאן, שאין הנותן צדקה מת מתוך כבוד, אלא כשנהג כבוד בעניים, והאכילם והשקה אותם במקום מכובד, ונתן להם הרגשה כאילו הם מאנשי הבית.

אבל אל תעלה על דעתך לומר, לפי שמצוה עלי להכניס את העניים לביתי, ולהסביר להם פנים, אולי אני צריך להרבות שיחה עם אשה עניה, שהיא מבקשת ממני לאכול.

לכן הוסיף ואמר, אף על פי שמצוה עליך להכניס את העניים לביתך, ולהאכילם על שולחןך, מכל מקום תזוהר שלא תרבה שיחה עם האשה מה שאינו קשור למצות צדקה, כדי שלא תהא מצוה הבאה בעבירה, ולא תחשוב, לפי שאשה זו תלויה בי ואין מי שיפרנס אותה, אני חייב לדבר אתה אף דברים מיותרים, כי זה לא נכון, לפי שדיבור מיותר עם האשה אסור, אלא תעשה עמה צדקה וכל מה ששייך לזה, ולא מה שלא צריך, ואל תתן ליצר הרע שיכניס בך הרהורים רעים ח"ו, ויצא שרך בהפסד גדול.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

הובא בספר זוהר חדש (ח) כי ארבע גלויות של ישראל כל אחד מהם נגאלו בזכות אחד: גלות הראשון נגאלו בזכות אברהם אבינו ע"ה, ב' נגאלו בזכות יצחק, ג' בזכות יעקב, והד' תלו בזכות משה.

ולזה נתארך הגלות, כי כל עוד שאין עוסקים בתורה ובמצות אין משה חפץ לגאול עם בטלנים מן התורה.

וזה הוא שרמז הכתוב באומרו "ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך". (שמות כז, כ), על דרך "כי מלאכיו יצוה" (תהלים צא, יא), או על דרך אומרם ז"ל אין צו אלא מלכות, כי הוא ימלוך עלינו לעתיד - ותנאי הוא הדבר שיעסקו ישראל בתורה.

וזה הוא אומרו "ויקחו אליך שמן זית זך", ירמוז אל התורה שנמשלה לשמן, מה שמן מאיר לעולם כך התורה (דב"ר ז. ג) והם דברי הזוהר שכתבנו בסמוך, ודקדק לומר זך, שצריכין לעסוק בתורה לשמה בלי שמרים, שהם לקנתר חס ושלום, או להתגדל וכדומה, אלה הם שמריה.

מן המעיין

"ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו". (ו. ט)

ומהו הדבר שאמר משה לישראל?

כך שנו בספרא:

"אמר להם משה לישראל; אותו יצר הרע העבירו מלבכם ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום, כשם שהוא יחידי בעולם כך תהא עבודתכם מיוחדת לפניו".

הוסיף על כך פרפרת נאה בספר 'אמרי ישראל':

השלימות במצוות בין אדם לחברו - שהיא העברת שנאת אחים ומחלוקת, והשלימות במצוות בין אדם למקום - שהיא העברת שורש חטא העגל. קבלת עול מלכות שמים בשלימות, יש בכוחם להביא להשראת השכינה בישראל - כפי שנאמר מיד "וירא אליכם כבוד ה'".

"דברו אל בני ישראל לאמר זאת החיה אשר תאכלו". (יא. ב)

כפל הלשון בפסוק "דברו" ומיד אחר כך "לאמר", מוטעם יפה בפיו של הגה"צ רבי יוסף ועקנין שליט"א, בספרו 'וליוסף אמר':

שהרי בכל אכילה יש דבר חיובי, שהוא המצוה, כמו באכילת סעודות בשבת וימים טובים, וכל אכילה היא חשובה ומוסיפה קדושה על האדם. כך גם האוכל ביום חול ומכוין לחזק עצמו לעבודת השי"ת וזוהי האכילה הרצויה.

אך האוכל לתאוות האכילה גרידא בכדי למלאות תאוותו, בזה יש שליטה של הסטרא אחרא ח"ו.

וזהו אפוא הדיבור שענינו הוא קושי, שהאדם צריך להתגבר על עצמו שלא לאכול דברים אסורים, וגם בדברים המותרים שיאכלם בקדושה ובדרך ארץ.

והאמירה שבפסוק "לאמר" - משמעותה דיבור רך. ללמדנו שבאכילה יש גם כן עילוי לקדושה, אם אוכל לכבוד השי"ת בחיזוק גופו לעבודת השי"ת או בסעודת שבת ויום טוב וכדו'.

"כל מפרסת פרסה ושסעת שסע פרסת מעלת גרה

בבהמה אתה תאכלו". (יא. ג)

שני סימני טהרה נמסרו לבני ישראל, ואלו גם משמשים כסימני טהרה של עם ישראל עצמם, כפי שמבאר בספר 'טעם ודעת':

ישנם יהודים שבדרך הנהגתם כלפי חוץ נראים כצדיקים, אבל בליבם פנימה הם רחוקים מעבודת ד' למסור נפשם לשמו.

ויש את אלו שדוקא בפנימיותם הם עובדי ד', אולם כלפי חוץ מתיראים לקדש שמו, ואינם מראים טהרתם.

וקבעה התורה דסימני טהרה הם שניים, היינו; מפרסת פרסה - שניכרת טהרתו כלפי חוץ, ומעלה גרה - סימן טהרה שניכר פנימה. וצריך לשניהם דוקא, לרמז שהיהודי השלם טהור גם בפנימיותו, וגם כלפי חוץ מראה טהרתו, וראוי לכל אחד שיהא תוכו כבדו לקדש שם שמים.

מסילות לאמונה

כשהייתי בגיל 16 בישיבה, סיפר הרב זמיר כהן שליט"א, פגשתי במאמר חז"ל שמאוד הופתעתי ממנו

חז"ל אומרים: "כל הפוסל במומו פוסל". אדם שפוסל אחרים בחסרונות שיש בהם אוהב לדבר על כך שפלוגי ואלמוני הם כך וכך, ולחטט בפצעים של אחרים. זהו אדם שבעצמו פגום באותם החסרונות.

מדוע זה כך? מה ההסבר בעומקו של עניין?

אחד מבעלי המוסר מסביר ומבאר: אם אתה נקי לחלוטין מאותו הדבר, כאשר תראה אחרים הפגועים בדבר מסוים נטייתך הטבעית לא תהיה לומר שיש כאן מעשה לא טוב. לעומת זאת, נטיית אדם הנגוע בנקודה מסוימת, תהיה לדון אחרים לכף חובה באותה נקודה. יש לעיתים מצבים שלשכל קשה לעכל עד היכן מגעת נקודת הכף זכות, ורק לאחר שברר לעומקם של דברים ראה עד כמה הדבר נכון.

על הרב אריה לוי (הרב היה ידוע כאדם מסור מאוד לכלל. אהבת ישראל שלו הייתה דבר מדהים. הוא היה נוהג לבקר בבית חולים לאנשים מצורעים, החולים במחלות מדבקות שהיו מאושפזים במקום זה, וכמובן שהיה נזהר לפי כל כללי הזהירות על מנת לא לסכן את עצמו).

אנשי אמונה

ארחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א, פגש פעם ברחוב ביהודי בשם ר' חיים כהן.

ניגש הצדיק אל היהודי ואמר לו: "אני יודע, שאתה מתכוון היום לנסוע באוטובוס. דע לך כי כל נוסעי האוטובוס ימותו. אני מיעץ לך שתפריש מכספך לצדקה, וצדקה תציל ממות, וכך ינצלו חייך".

"אם נכונים הדברים - יאמר נא הרב את הדבר הזה לכל נוסעי האוטובוס כדי שכולם ינצלו", כך ביקש חיים מכבוד הצדיק.

כ"ק רבי חיים זיע"א, השיב ואמר לו: "כל הנוסעים האחרים לא יאמינו לדברים שלי, ולכן רק לך אני אומר זאת ומציע את דרך ההצלה".

וכך באמת התרחש באותו יום. האוטובוס נפל מצוק גבוה, וכל נוסעיו נהרגו במקום, זולת חיים כהן שניצל מהמוות, בזכות מצות הצדקה שעשה. ועוד בענין זה: הצדיק כ"ק רבי חיים זיע"א, פגש פעם ביהודי בשם ר' יחיא כהן ע"ה.

אמר לו הצדיק: "אני יודע שיש לך בכיסך כך וכך כסף. תן לי לצדקה סכום כסף, וישאר לך סכום כסף מסויים" (והדגיש במדוייק את הסכום שישאר לו).

יחיא שאל את הצדיק: "אם אני אתן כל כך הרבה כסף לכבוד רב, מה ישאר לי בסופו של דבר?"

וכך השיב לו הצדיק: "אני מבטיח לך, שסכום הכסף שישאר ברשותך, תשרה בו ברכה, לבניך ולבני בניך".

יחיא כהן עשה כבקשת הצדיק, ואכן ברכת הצדיק התקיימה. יחיא כהן נפטר בגיל מבוגר מאד, זקן ושבע ימים, וזכה שבניו ובני בניו נעשו עשירים מופלגים.

זאת היא זכותה של אמונה תמימה בצדיק, בבחינת "ויאמינו בה' ובמשה עבדו".

התמונה כולה ורק אנו יודעים שאפילו נהגנו אולי לפני משורת הדין.

לכן כל אדם מצווה מן התורה לדון לכף זכות. כף זכות, הוא גם מתכוון לשלום בית. ישנו מהלך נפלא המבואר בדברי חכמי המוסר, במקרה בו הבעל אומר כי אין לו דרך כיצד לדון את רעייתו לכף זכות, "הרי אני מכיר אותה היטב ואני יודע שבמצב הזה היא לא בסדר", או שהאישה אומרת לעצמה - בדבר הזה בעלי לא בסדר. לעיתים, הדין שהאדם דן את חברו הוא על פי עצמו. בעוד שלמעשה כשמחפשים כף זכות ולא מוצאים, יש מהלך שהאדם יכול לחשוב בשכלו ולהגיע לכף זכות.

יש לחשוב על כך שהזולת גדל באווירה מסוימת, נולד עם טבעים ותכונות משלו, חווה במהלך ימי חייו חוויות לא פשוטות שאני לא חוויתי, ייתכן שאני חוויתי חוויות אחרות, אבל לא את המסלול שהוא עבר. אם אני הייתי במקומו, והכוונה היא, לא אני עם כל התכונות שלי כיום, אלא הוא עם תכונותיו שלו, עם הדוגמא האישית שנתנו לו הוריו, עם החברה והסביבה שלו, ייתכן שהייתי יותר גרוע ממנו, ויש להעריכו מאוד שהוא עדיין בולם את עצמו בשלב זה ולא ממשיך הלאה. זה חלק מהכף זכות שאדם יכול לדון את חברו ולהירגע. דוגמא נוספת, היא של בעל שכועס מאוד על אשתו שמשוחח רבות בטלפון. במקרה זה יש לדון לכף זכות, ואף להיזכר במאמר חז"ל שאמרו 'שמתוך עשרה קבין של דיבור שירדו לעולם, תשעה נטלו הנשים'. וכמובן שבזה לא התכוונו חז"ל ללעוג לנשים שמדברות הרבה, אלא להסביר שהנשים קיבלו כישרון יתר בדיבור כדי שתוכלנה לחנך את הילדים כראוי, והרי בחינוך ילדים צריך הרבה דיבור. ואיך זיל גמור.

מסופר שהיה לומד עם חברותא במשך עשרות שנים, שניהם כבר היו זקנים. והנה החברותא הזה נפטר מן העולם, כמובן שהרב היה בצער גדול והשתתף בלוויה של החבר. אחד האנשים שהשתתפו בלוויה, עקב כל הדרך אחרי הרב, כי הבין שהמקרה הזה קשה מאוד לרב. והנה, למרבה הפלא הוא רואה שתוך כדי הלוויה שהייתה צועדת רגלית, הרב חמק מבין האנשים ונכנס לחנות פרחים. קנה עציץ קטן מחרס ויצא.

הדבר מאוד בער בו, לא ראוי ולא מתאים בעת לווייה של חבר טוב להיכנס לקנות עציץ גם אם זה לאשתך... אך לא אמר מילה. לאחר כמה ימי הבגלה, לא יכל להתאפק, ניגש לרב ובעדינות שאל לפשר הדבר.

ענה לו הרב ואמר: לא ידעתי שמישהו שם לב, אך טוב ששאלת. וכך סיפר הרב לוי לאותו אדם: בבוקר הלכתי כדרכי לבית החולים, וביקרתי במחלקות, וראיתי שם מיטה ריקה. לשאלתי נענית שהאדם נפטר. שאלתי: מה עם התפילין שלו? אמרו לי, כיזוע במקום כזה, כל דבר שהאדם נגע בו אנו לוקחים אותו ושורפים. אמרתי להם: לשרוף תפילין? חס ושלום. אמרו לי: אין מה לעשות, זה עלול להדביק אחרים. שאלתי אם אין פתרון אחר, ואמרו לי שיש, בתנאי שאני אהיה אחראי לכך שהתפילין יוכנסו לכד חרס שיוטמן במקום שאין לאנשים גישה לשם. נתנו לי שעה מסוימת שעד אז אני חייב להביא את כד החרס, שאם לא כן ישרפו את התפילין. לכן נאלצתי בעת הלוויה להיכנס לחנות הפרחים, ולקנות את העציץ.

זוהי דוגמא, עד היכן צריכה להגיע המחשבה בלדון לכף זכות. לפעמים אנו לא חושבים, אך כל אחד יכול לחשוב על עצמו, איך היו אנשים אחרים דנים אותי אם היו רואים אותי במצבים מסוימים ולא מכירים את כל